

FORTIDSMINNEFORENINGEN

Foreningen til norske Fortidsminnesmerkers Bevaring
VESTFOLD AVDELING

Hovedutvalg for regional utvikling
Svend Foyns gate 9
3126 TØNSBERG

Tønsberg 25.08.01

VEDR. FORSLAG TIL REGULERINGSPLAN FOR UTVIDELSE AV HVALTORVET - SANDEFJORD KOMMUNE. FYLKESKOMMUNENS INNSTILLING.

Styret i Fortidsminneforeningen i Vestfold har mottatt Fylkesadministrasjonens innstilling til Hovedutvalget for regional utvikling i ovennevnte sak. Fylkesadministrasjonens saksutredning er preget av sakkunnskap og vilje til bred gjennomgang av de bevaringsmessige kvalitetene ved hele det området som omfattes av planen. Dette gjelder såvel bygninger som gateløp. Vi beklager imidlertid at konklusjonen ikke følger opp den gode saksutredningen. Vi beklager også at Sandefjord kommune ikke har innhentet kulturminnefaglig bistand slik lovverket forutsetter.

Vi vil påpeke at det foreslåtte prosjekt er det største enkeltinngrep i byen siden bybrannen i 1900, noe som ytterligere understreker viktigheten av å ta tilbørlig hensyn til kulturminner i området.

Vi viser til at bevaring av interessante gamle bystrukturer tillegges økende vekt. Gateløpene forteller byens historie fra de eldste tider til i dag. Gateløpene er fastpunkter i menneskenes forståelse av byens utvikling og den mest elementære forutsetning for gjenkjennelse og trivsel i det offentlige rom. Sandefjord gamle trehusbebyggelse har i perioder vært utsatt for hårdhendt desimering. Trehusbebyggelsen er grunnleggende for Sandefjords selvforståelse.

Fylkeskommunens saksfremlegg og konklusjon

Det vises blant annet til Fylkeskommunens uttalelse til varsel om regulering, hvor det bl.a.heter : *"...denne delen av sentrum inneholder en del viktige kulturminner i form av bygninger, vegger og deres nære omgivelser som det må tas hensyn til i det videre arbeid med planen."* og, *"Med bakgrunn i de bevaringsverdier vi har påpekt i planområdet, vil vi sterkt fraråde både riving av den gamle bebyggelsen innenfor planområdet og stengning av et historisk gateløp som i stor grad har vært medvirkende til å gi byen den strukturen den har i dag."* Videre presiserer Fylkeskommunen i avsnittet *"Bevaringsverdier i planområdet"* den nære forbindelse mellom middelalderens veifar og dagens gatenett, representert ved Skippergata, Thor Dahls gate og Thaulows gate". Man presiserer også at Skippergata *"...i likhet med de øvrige gateløpene i området av eldre dato, utgjør en svært viktig ramme rundt Skippergata 6. Samvirket mellom Skippergata 6 og disse gateløpene utgjør tilsammen en svært viktig dokumentasjon om bystrukturen på 1600-tallet og enda lengre tilbake."*

Videre beskrives øvrige bygninger innenfor planområdet svært detaljert. Om noen av bygningene heter det at de henholdsvis *"representerer et godt utgangspunkt for tilbakeføring"*, at *"de kan enkelt tilbakeføres"*, eller *"har svært høy autentisitet"*, *"har svært mye av de originale materialene, bygningsdelene og detaljene bevart"*, og *"fremstår med et autentisk preg"*.

Men at ikke den grundige og overbevisende argumentasjon som administrasjonen fører for verneverdien av de øvrige bygningsmiljøer og de øvrige gateløp, skal resultere i innsigelser vedrørende disse, virker forbausende inkonsekvent. Det er blant annet hevet over tvil at Thaulowsgate med sitt diagonale gateløp, sett i forhold til det øvrige fremherskende rutenett av gater i Sandefjord, representerer en langt eldre ferdselsåre enn Skippergata, som fremlegget innstiller til innsigelse.

En naturlig konsekvens av administrasjonens saksutredning vil bl.a. være at man både fremmer innsigelse mot ødeleggelse av det opprinnelige gateløpet Thaulowsgate og riving av det tilstøtende Museumsgata 22, Disse bygningene, gateløpene og miljøene gir Sandefjords eldste bygning den støtte og tyngde dette bygget utvilsomt trenger dersom det skal fremstå som en viktig bygning i såvel nasjonal som regional sammenheng.

Ansvar og samarbeidsplikt

I rundskriv T- 4/92: Kulturminnevern og planlegging etter plan- og bygningsloven fra Miljøverndepartementet heter det at Fylkeskommunen som forvalter av et statlig ansvar for kulturminneinteressene på regionalt nivå, skal komme med innspill og medvirke i planprosessen, eventuelt ved bruk av innsigelse, slik at de samlede kulturminneinteresser blir ivaretatt på en forsvarlig måte i plan- og utbyggingssaker. Kommunenes plikt til å samarbeide er lovfestet i plan og bygningslovens § 10-1 annet ledd, *Kommunens oppgaver og samarbeidsplikt*: “Plan- og bygningsmyndighetene skal søke samarbeid med andre offentlige myndigheter som har interesse i saker etter plan- og bygningsloven og innhente uttalelse i spørsmål som hører under vedkommende myndighets saksområde.”

Vi finner det uforståelig at Sandefjord kommune ikke har involvert fylkeskommunen i planprosessen på et tidlig tidspunkt slik Miljøverndepartementet forutsetter. Stortinget har tillagt fylkeskommunen et kulturminnefaglig statlig sektoransvar. Fylkeskommunen har ansvar for nasjonale interesser vedrørende Skippergata 6 og for de regionale interessene vedr. resten av planområdet. Rundskriv T-4/92 forutsetter at fylkeskommunen varsler innsigelse når viktige regionale kulturminneinteresser er truet. Det påpekes i Fylkeskommunens innstilling at gatestruktur og enkeltbygninger av regional interesse er truet. Fortidsminneforeningen finner det både uhørt og trist at Sandefjord kommune unnlater å forholde seg til samarbeidsplikten etter Plan og bygningsloven.

Med bakgrunn i ovenstående finner Fortidsminneforeningen i Vestfold det riktig av Fylkeskommunen å fremme de innsigelser som er foreslått overfor Hovedutvalget for regional utvikling. Vi ber om at det også fremmes innsigelse mot rivning av gammel bebyggelse og ødeleggelse av bystruktur som fylkeskommunens fagavdeling tillegger regional verdi.

Styret i Fortidsminneforeningen i Vestfold

Dyveke Bast
leder